

Analiza Przeżycia

Raport 2

Wiktor Niedźwiedzki (258882)
Filip Michewicz (282239)

23 listopada 2025 Anno Domini

Spis treści

1	Lista 5	4
1.1	Zadanie 1	4
1.1.1	Estymator Kaplana-Meiera	4
1.1.2	Estymator Fleminga-Harringtona	5
1.2	Zadanie 2	7
1.3	Zadanie 3	8
2	Lista 6	13
2.1	Zadanie 1	13
2.2	Zadanie 2	14
3	Lista 7	16
3.1	Zadanie 1	16
3.2	Zadanie 2	18
4	Lista 8	20
4.1	Zadanie 1	20
4.2	Zadanie 2	20
5	Zadania dodatkowe	21
5.1	Zadanie 1	21
5.2	Zadanie 2	21
5.3	Zadanie 3	31

Spis wykresów

1	Estymator Kaplana-Meiera dla danych dotyczących leków	5
2	Estymator Fleminga-Harringtona dla danych dotyczących leków	6
3	Estymator Kaplana-Meiera wraz z ogonem Browna, Hollandera i Kowara dla danych dotyczących leków	8
4	Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 30$	10
5	Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 50$	11
6	Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 100$	11
7	Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych klinicznych pacjentów	28
8	Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących leków - lek A	28

9	Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących leków - lek B	29
10	Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika - typ II	30
11	Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika - typ IIIA	30

Spis tabel

1	Średni czas życia estymowany metodami Kaplana-Meiera oraz Fleminga-Harringtona	14
2	Realizacje przedziałów przeżycia dla pacjentek z rakiem jajnika typu II i typu IIIA - Mayo Clinic - $\tau = 1500$	19
3	Realizacje przedziałów przeżycia dla pacjentek z rakiem jajnika typu II i typu IIIA - Mayo Clinic - $\tau = 2000$	19

1 Lista 5

Lista obejmuje estymatory funkcji przeżycia dla danych niecenzurowanych, w szczególności estymator Kaplana–Meiera oraz estymator Fleminga–Harringtona, zarówno bez korekty, jak i z ogonem estymowanym według propozycji Browna, Hollandera i Kowara. Dodatkowo przeprowadzono oszacowanie wartości funkcji przeżycia w chwili cenzurowania oraz w dwukrotności czasu cenzurowania, na podstawie symulacji dla danych generowanych z uogólnionego rozkładu wykładniczego $\mathcal{GE}(\lambda, \alpha)$.

1.1 Zadanie 1

W tym zadaniu wygenerowano wykres estymatorów Kaplana–Meiera oraz Fleminga–Harringtona funkcji przeżycia dla danych z zadania 3 z listy 2, których opis przedstawiono w poprzednim raporcie.

1.1.1 Estymator Kaplana–Meiera

Estymator Kaplana–Meiera jest nieparametrycznym estymatorem funkcji przeżycia, opartym na iloczynie warunkowych prawdopodobieństw przeżycia kolejnych chwil zdarzeń. Definiuje się go jako

$$\hat{S}(t) = \prod_{i: t_{(i)} \leq t} \left(1 - \frac{d_i}{r_i}\right),$$

gdzie

$$r_i = \sum_{j=1}^n \mathbf{1}_{[t_{(i)}, \infty)}(t_j), \quad d_i = \sum_{j=1}^n \mathbf{1}_{\{t_{(i)}\}}(t_j) \mathbf{1}_{\{1\}}(\delta_j).$$

Wielkość r_i to liczba obserwacji, które w chwili $t_{(i)}$ pozostają w stanie ryzyka, czyli dotrwały do czasu $t_{(i)}$ bez wcześniejszego zdarzenia ani cenzurowania i mogą jeszcze doświadczyć zdarzenia w tym momencie, natomiast d_i to liczba zdarzeń (niezależnych od cenzurowania) zachodzących dokładnie w czasie $t_{(i)}$.

Estymator Kaplana–Meiera nie został zdefiniowany ręcznie w tym raporcie, lecz jego implementacja znajduje się w bibliotece `survival` w pakiecie R. Funkcja `survfit` domyślnie dopasowuje dane w formacie `Surv`, czyli takim, w którym określone są czasy obserwacji oraz wskaźniki cenzurowania, i domyślnie używa estymatora Kaplana–Meiera.

Poniżej przedstawiono blok kodu w R, który realizuje estymację funkcji przeżycia za pomocą tego estymatora:

```
surv.A <- Surv(df.A$times, df.A$deltas)
surv.B <- Surv(df.B$times, df.B$deltas)

# Estymator Kaplana–Meiera
fit.KM.A <- survfit(surv.A ~ 1)
fit.KM.B <- survfit(surv.B ~ 1)

# Ramki danych do wykresu
event_idx <- which(fit.KM.A$n.event > 0)
plot.A <- data.frame(time = c(0, fit.KM.A$time[event_idx]),
                      surv = c(1, fit.KM.A$surv[event_idx]),
                      group = "A")

event_idx <- which(fit.KM.B$n.event > 0)
plot.B <- data.frame(time = c(0, fit.KM.B$time[event_idx]),
```

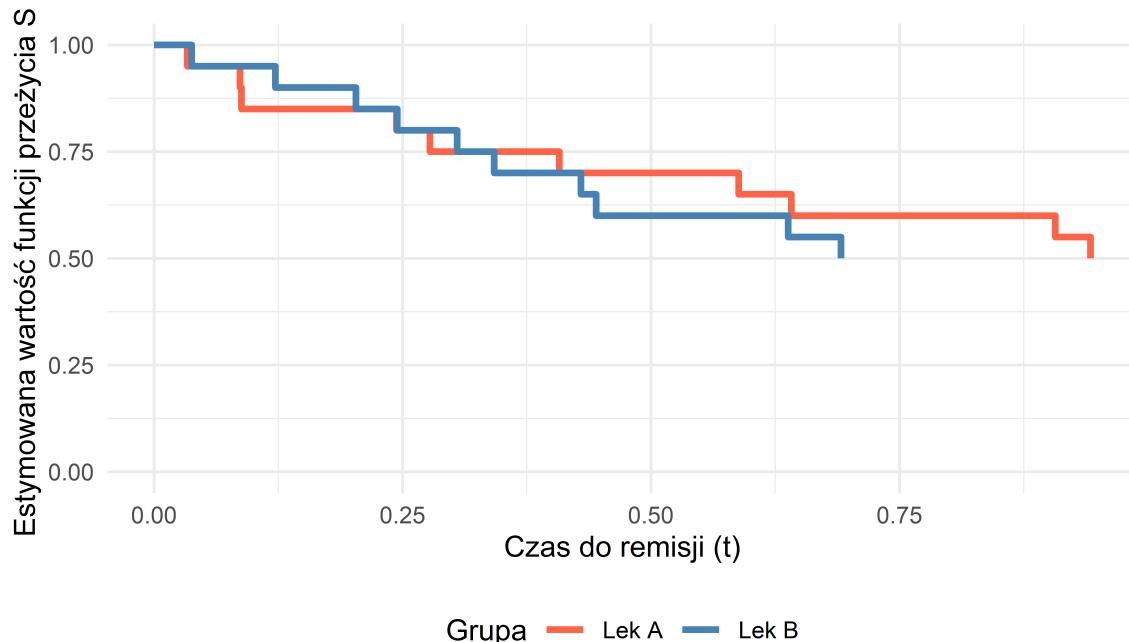
```

surv = c(1, fit.KM.B$surv[event_idx]),
group = "B")

plot.df <- rbind(plot.A, plot.B)

```

Poniżej przedstawiono wykres estymowanej funkcji przeżycia uzyskanej przy użyciu estymatora Kaplana–Meiera dla danych z zadania 3 z listy 2.

Wykres 1: Estymator Kaplana-Meiera dla danych dotyczących leków

Wykres 1. przedstawia estymowaną funkcję przeżycia za pomocą estymatora Kaplana–Meiera. Dane w obu przypadkach są prawostronne cenzurowane typu I, zatem największe wartości w zbiorach danych są niecenzurowane, a po ostatnim pełnym (niecenzurowanym) czasie występują obserwacje cenzurowane, przez co estymator nie jest określony dla $t > t_{(n)}$. Do czasu $t \leq t_{(n)}$ estymator Kaplana–Meiera jest dobrze określony; w naszym przypadku ostatnia obserwacja jest cenzurowana, więc estymator nie jest określony dla $t > t^+$, gdzie t^+ odpowiada czasowi ostatniej obserwacji kompletnej (niecenzurowanej).

1.1.2 Estymator Fleming-Harringtona

Estymator Fleminga–Harringtona jest estymatorem funkcji przeżycia, opartym na zależności między funkcją przeżycia a funkcją skumulowanego hazardu; wykorzystuje estymator funkcji hazardu, a w konsekwencji skumulowanej funkcji hazardu zaproponowany przez Nelsona–Aalena. Szczegóły dotyczące konstrukcji estymatora i jego relacji do funkcji skumulowanego hazardu przedstawiono na wykładzie. Funkcję przeżycia estymuje się według wzoru:

$$\tilde{S}(t) = \exp \left(- \sum_{j: t_{(j)} \leq t} \frac{d_j}{r_j} \right), \quad 0 \leq t \leq t_{(n)}$$

gdzie d_j to liczba zdarzeń w chwili $t_{(j)}$, a r_j - liczba obserwacji pozostających w stanie ryzyka w czasie $t_{(j)}$.

Podobnie jak w poprzednim podpunkcie, estymator Fleminga–Harringtona nie został zdefiniowany ręcznie w tym raporcie, lecz jego implementacja znajduje się w bibliotece `survival` w pakiecie R. Tym razem w funkcji `survfit` zastosowano opcję `type = "fleming-harrington"`.

Poniżej przedstawiono blok kodu w R, który realizuje estymację funkcji przeżycia za pomocą tego estymatora:

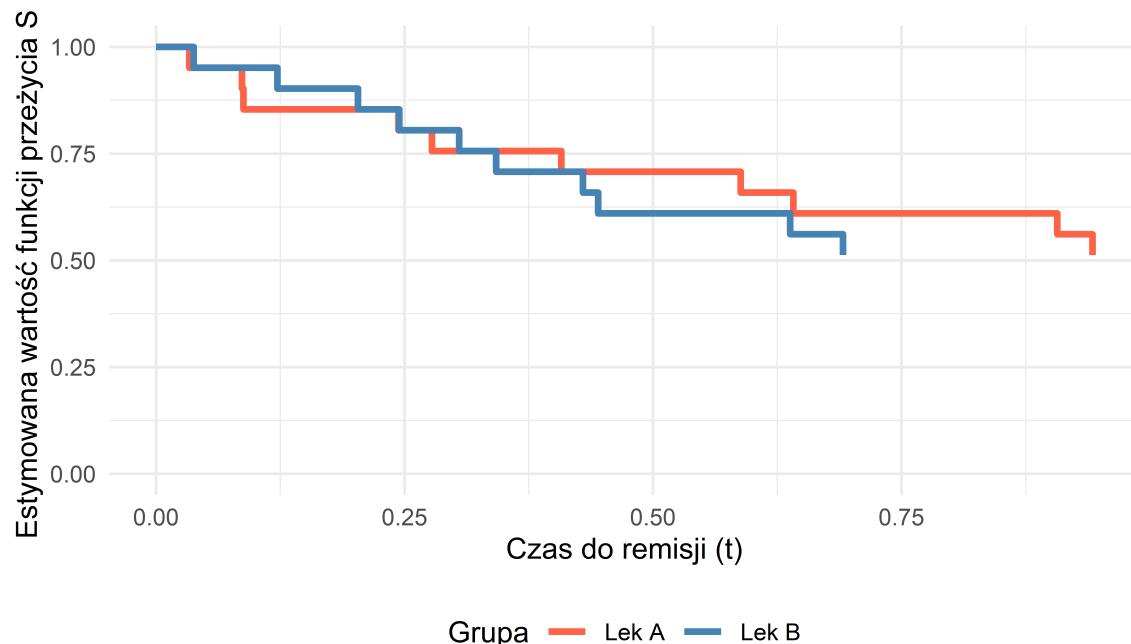
```
# Estymator Fleminga-Harringtona
fit.FH.A <- survfit(surv.A ~ 1, type = "fleming-harrington")
fit.FH.B <- survfit(surv.B ~ 1, type = "fleming-harrington")

# Ramki danych do wykresu
event_idx <- which(fit.FH.A$n.event > 0)
plot.A <- data.frame(time = c(0, fit.FH.A$time[event_idx]),
                      surv = c(1, fit.FH.A$surv[event_idx]),
                      group = "A")

event_idx <- which(fit.KM.B$n.event > 0)
plot.B <- data.frame(time = c(0, fit.FH.B$time[event_idx]),
                      surv = c(1, fit.FH.B$surv[event_idx]),
                      group = "B")

plot.df <- rbind(plot.A, plot.B)
```

Poniżej przedstawiono wykres estymowanej funkcji przeżycia uzyskanej przy użyciu estymatora Fleminga–Harringtona.

Wykres 2: Estymator Fleminga-Harringtona dla danych dotyczących leków

Wykres 2. przedstawia estymowaną funkcję przeżycia za pomocą estymatora Fleminga–Harringtona. Uwagi dotyczące bycia dobrze określonym są analogiczne jak do estymatora Kaplana–Meiera.

Obydwa estymatory dają podobne wyniki. W krótkim czasie lek B wydaje się korzystniejszy (wyższa funkcja

przeżycia, dłuższy czas do remisji), natomiast dla $t > 0,5$ bardziej efektywny staje się lek A. Do dokładniejszej analizy warto zastosować test, np. Kołmogorowa–Smirnowa.

1.2 Zadanie 2

Zadanie dotyczy generowania wykresu funkcji przeżycia estymowanej metodą Kaplana–Meiera, z uwzględnieniem oszacowania ogona funkcji przeżycia, zaproponowanego przez Browna, Hollandera i Kowara.

Brown, Hollander i Kowar (1974) sugerowali oszacowanie ogona funkcji przeżycia przez odpowiednio dobraną funkcję rozkładu wykładniczego, taką, aby w punkcie t^+ (czasie ostatniej obserwacji kompletnej) była równa $S(t^+)$.

Po krótkich obliczeniach przeprowadzonych na wykładzie otrzymuje się:

$$\hat{S}(t) = \exp\left(\frac{\ln \hat{S}(t^+)}{t^+} t\right), \quad t > t^+.$$

Dla $t \leq t^+$ stosuje się klasyczny estymator Kaplana–Meiera.

Poniżej przedstawiono blok kodu w R, który umożliwia estymację funkcji przeżycia wraz z uwzględnieniem ogona.

```
BHK.tail <- function(df, end = 3, type = "kaplan-meier") {
  # Estymator KM
  fit <- survfit(Surv(df$times, df$deltas) ~ 1, type = type)
  event_idx <- which(fit$n.event > 0)
  df.complete <- data.frame(time = fit$time[event_idx],
                               surv = fit$surv[event_idx])

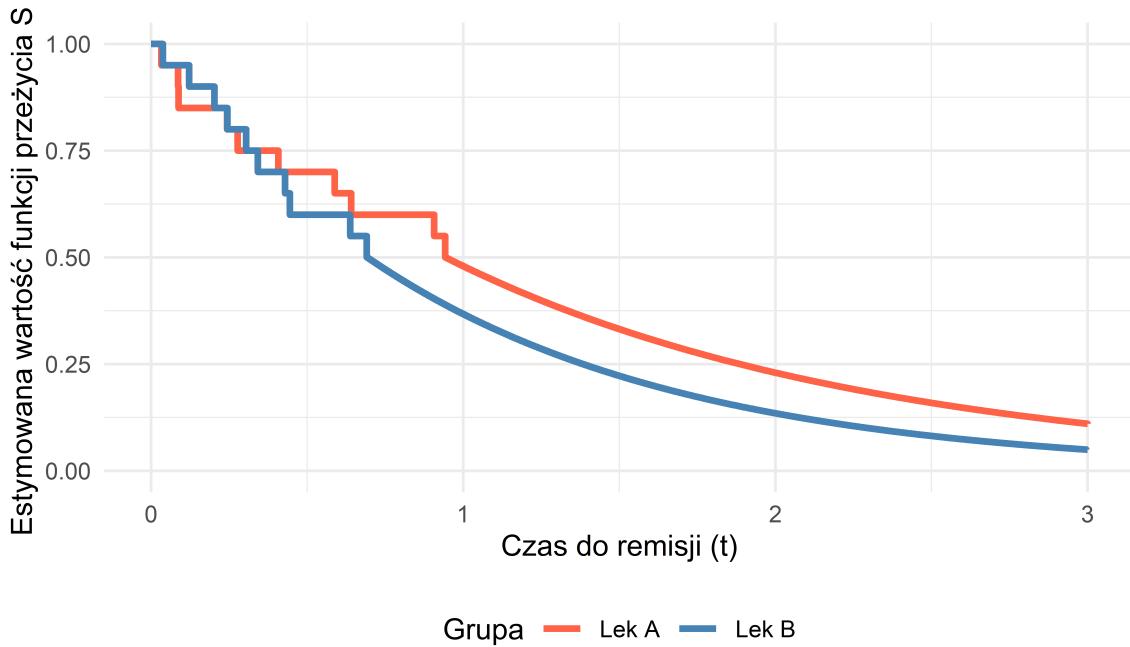
  # Sprawdzenie, czy można dodać ogon (ostatni punkt jest cenzurowany)
  if (tail(fit$n.event, 1) == 0) {
    t_plus <- tail(df.complete$time, 1)
    S_plus <- tail(df.complete$surv, 1)

    theta <- -log(S_plus) / t_plus

    # Generowanie ogona
    time_tail <- seq(t_plus, end, length.out = 1000)
    surv_tail <- exp(-theta * time_tail)
    df.tail <- data.frame(time = time_tail, surv = surv_tail)

    df.complete <- rbind(df.complete, df.tail)
  }
  # Dodanie punktu początkowego
  df.complete <- rbind(data.frame(time = 0, surv = 1), df.complete)
  return(df.complete)
}
```

Poniżej przedstawiono wykres estymowanej funkcji przeżycia uzyskanej przy użyciu estymatora Kaplana–Meiera wraz z ogonem dla danych z zadania 3 z listy 2.

Wykres 3: Estymator Kaplana-Meiera wraz z ogonem Browna, Hollandera i Kowara dla danych dotyczących leków

Wykres 3. przedstawia estymator Kaplana–Meiera wraz z ogonem zaproponowanym przez Browna, Hollanadera i Kowara dla danych dotyczących leków. Do czasu ostatniej obserwacji kompletnej wykorzystano klasyczny estymator Kaplana–Meiera, natomiast dla czasów przekraczających tę obserwację wartość funkcji przeżycia (tzw. ogon) estymowana jest przy użyciu odpowiednio dobranej funkcji wykładniczej.

1.3 Zadanie 3

Zadanie polega na wygenerowaniu $M = 1000$ zbiorów danych cenzurowanych I-go typu z uogólnionego rozkładu wykładniczego $\mathcal{GE}(\lambda, \alpha)$ dla $\alpha = 2$ i $\lambda = 2$, przy licznosciach próby $n = 30, 50, 100$. Wartość t_0 przyjęto w przybliżeniu równą wartości oczekiwanej rozkładu:

$$t_0 = \lambda \cdot \Gamma \left(1 + \frac{1}{\alpha} \right),$$

gdzie $\Gamma(\cdot)$ jest funkcją gamma.

Na podstawie wygenerowanych zbiorów danych oszacowano wartość funkcji przeżycia w punktach t_0 i $2t_0$, korzystając z estymatora Kaplana–Meiera z uwzględnieniem ogona estymowanego zgodnie z propozycją Browna, Hollandera i Kowara. Ostatecznie wygenerowano histogramy oszacowań w tych punktach dla każdego n i oceniono, czy istnieją podstawy do przypuszczenia, że estymator Kaplana–Meiera jest asymptotycznie normalny.

Konstrukcja estymatora Kaplana–Meiera wraz z “ogonem” została omówiona w dwóch poprzednich zadaniach i nie będzie tutaj ponownie przytaczana.

Poniżej przedstawiono blok kodu w pakiecie R wyznaczający, za pomocą estymatora Kaplana–Meiera z “ogonem”, estymowaną wartość funkcji przeżycia w punkcie t .

```

KM.surv.value <- function(df, type = "kaplan-meier", t) {
  # Estymator KM
  fit <- survfit(Surv(df$times, df$deltas) ~ 1, type = type)
  event_idx <- which(fit$n.event > 0)
  df.complete <- data.frame(time = fit$time[event_idx],
                              surv = fit$surv[event_idx])

  t_plus <- tail(df.complete$time, 1)

  if (t <= t_plus) {
    value <- df$surv[max(which(df$time <= t))]
  } else {
    S_plus <- tail(df.complete$surv, 1)

    theta <- -log(S_plus) / t_plus

    value <- exp(-theta * t)
  }
  return(value)
}

```

Poniżej przedstawiono blok kodu w pakiecie R przeprowadzający opisaną na początku zadania symulację. W trakcie obliczeń zapisywane są estymowane wartości funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$. Na podstawie wyników sporządzono stosowne histogramy.

```

M <- 10
M <- 1000 # CHUJ
n_values <- c(30, 50, 100)
alpha <- 2
lambda <- 2

t0 <- (digamma(alpha + 1) + 0.5772156649) / lambda # ja pierdole

results_t0 <- list()
results_2t0 <- list()

for (n in n_values) {
  surv_t0 <- numeric(M)
  surv_2t0 <- numeric(M)

  m <- 0
  while (m < M) {
    # generowanie danych cenzurowanych I typu
    cenzurowane <- GE_cenzurowanie_I_typu(t0, alpha, lambda, n)
    if (sum(cenzurowane$deltas) == 0) {
      next
    }
    m <- m + 1

    # estymator KM z "ogonem" w t0
    surv_t0[m] <- KM.surv.value(cenzurowane, t = t0)

    # estymator KM z "ogonem" w 2*t0
  }
}

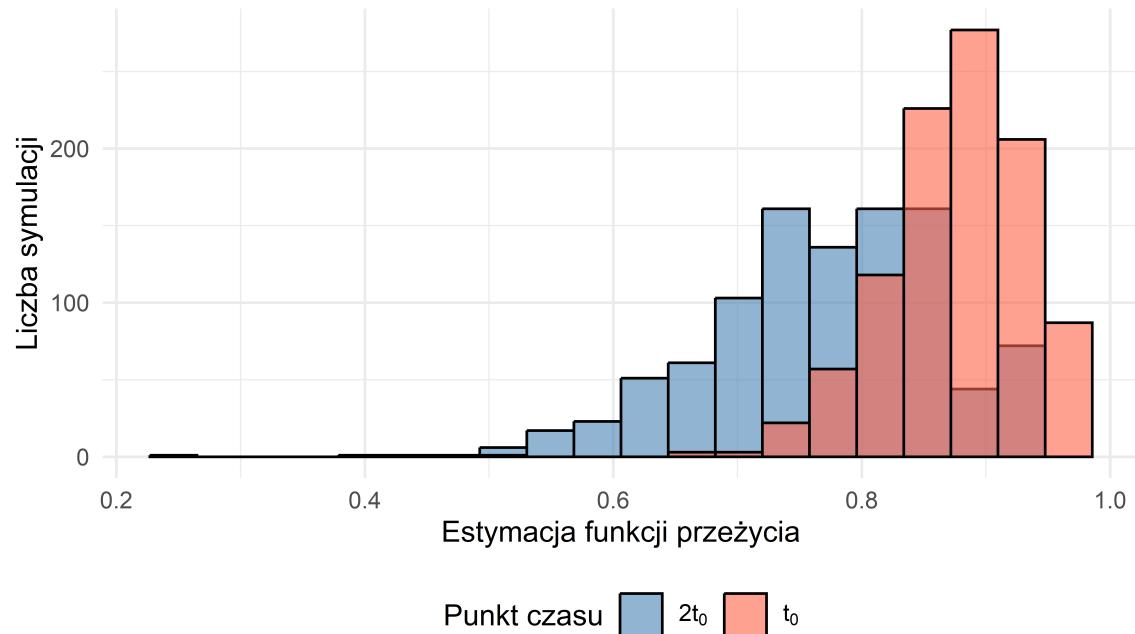
```

```

    surv_2t0[m] <- KM.surv.value(cenzurowane, t = 2*t0)
}

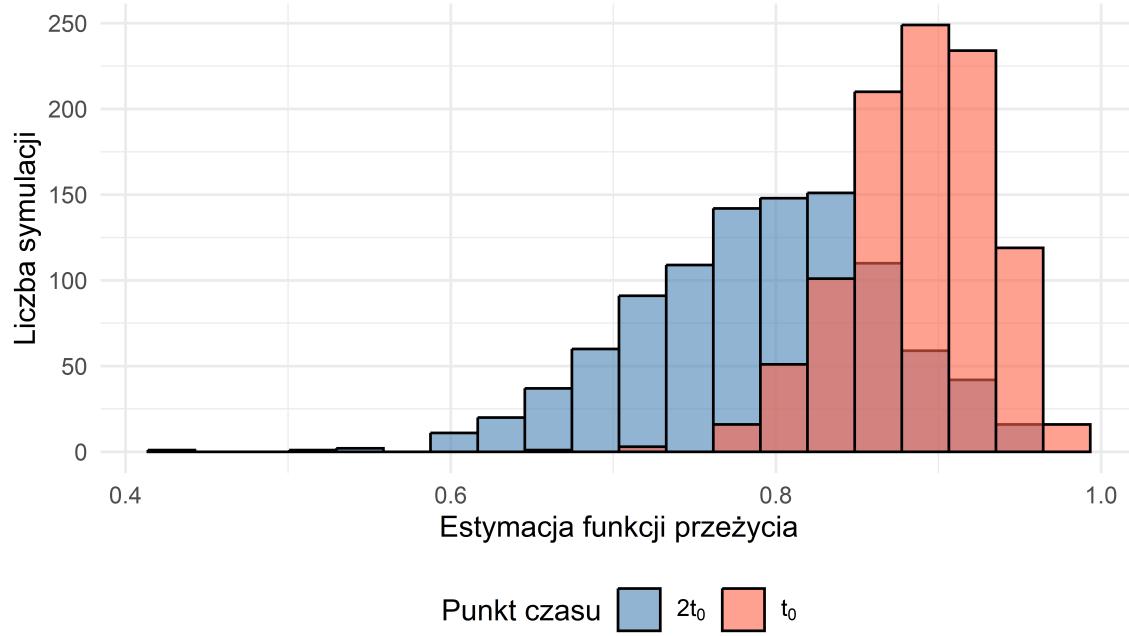
results_t0[[as.character(n)]] <- surv_t0
results_2t0[[as.character(n)]] <- surv_2t0
}

```


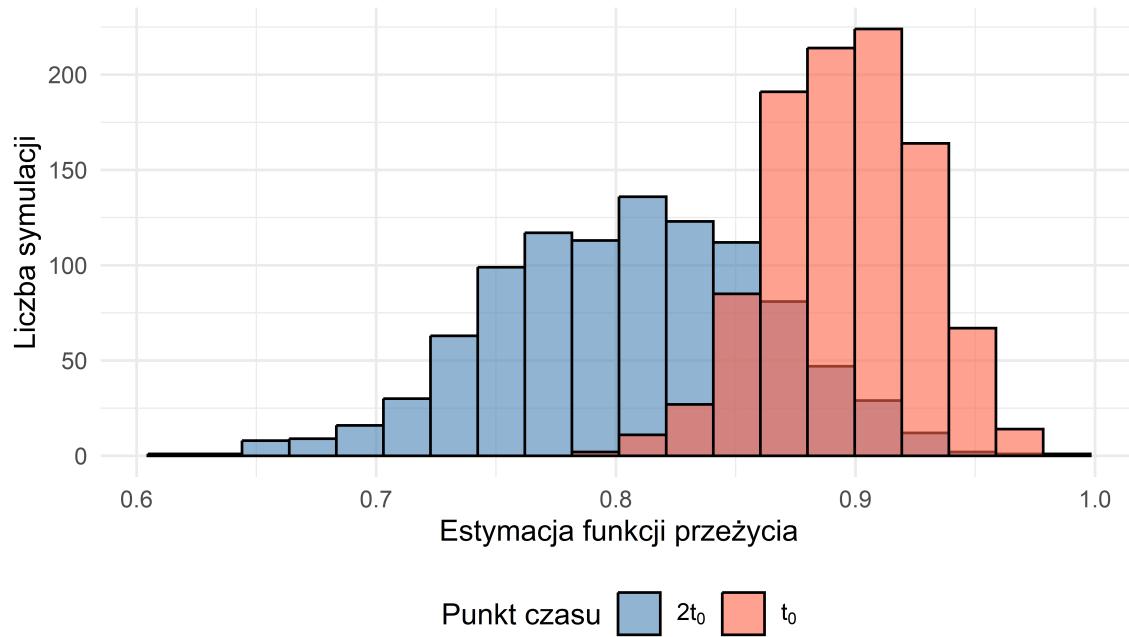
Wykres 4: Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 30$

Wykres 4. przedstawia estymowaną wartość funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ dla próby o liczności $n = 30$. Estymowane wartości dla $2t_0$ są mniejsze niż dla t_0 co zgadza się z oczekiwaniami.

Wykres 5: Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 50$

Wykres 5. przedstawia estymowaną wartość funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ dla próby o liczności $n = 50$. W porównaniu z próbą o liczności $n = 30$ przedstawionej na Wykresie 4. estymowane wartości przesunęły się ku mniejszym wartościom.

Wykres 6: Histogram oszacowań funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ - liczność próby $n = 100$

Wykres 6. przedstawia estymowaną wartość funkcji przeżycia w punktach t_0 oraz $2t_0$ dla próby o liczności

$n = 30$. Podobnie jak na poprzednim wykresie wraz ze wzrostem próby wartości przesunęły się ku mniejszym wartościami.

Histogramy z poprzednich wykresów układają się w kształt dzwonowy charakterystyczny dla rozkładu normalnego, co pozwala przypuszczać, że estymator Kaplana–Meiera jest asymptotycznie normalny w punktach t_0 oraz $2t_0$.

2 Lista 6

Lista dotyczy estymacji średniego czasu życia w oparciu o estymatory Kaplana–Meiera oraz Fleminga–Harringtona, z uwzględnieniem szacowania “ogona” zaproponowanego przez Browna, Hollandera i Kowara. Dodatkowo dokonano estymacji średniego czasu życia dla danych pochodzących z zadania 3 z listy 2.

2.1 Zadanie 1

Zadanie polega na zdefiniowaniu funkcji obliczającej średni czas życia w oparciu o estymatory Kaplana–Meiera oraz Fleminga–Harringtona, z uwzględnieniem ogona wykładniczego według propozycji Browna, Hollandera i Kowara. Ze względu na podobieństwo wyglądu wynikowego estymatora dla obu metod, obliczenia zostaną przeprowadzone w uogólnionym przypadku.

Wartość oczekiwana zmiennej losowej X , absolutnie ciągłe względem miary Lebesgue'a, można oszacować na dwa sposoby:

1. Obliczając

$$\mathbb{E}[X] = \int_{\mathbb{R}} xf(x)dx,$$

gdzie $f(x)$ jest funkcją gęstości rozkładu zmiennej losowej (X).

2. Jeżeli rozkład X ma nośnik $(0, \infty)$, to obliczając:

$$\mathbb{E}[X] = \int_0^{\infty} S(x)dx,$$

czyli poprzez całkowanie ogona funkcji przeżycia $S(x)$.

Jako że zarówno estymator Kaplana–Meiera, jak i Fleminga–Harringtona są estymatorami funkcji przeżycia, wartość oczekiwana zmiennej losowej można oszacować za pomocą wzoru:

$$\mu = \int_0^{\infty} \hat{S}(x)dx,$$

gdzie $\hat{S}(x)$ oznacza estymowaną funkcję przeżycia.

Ze względu na to że $\hat{S}(x)$ na przedziale $(0, t^+)$ jest funkcją schodkową μ będzie obliczane według wzoru:

$$\mu = \sum_{i: t_{(i)} \leq t^+} \hat{S}(t_{(i)}) (t_{(i)} - t_{(i-1)}), \quad t_{(0)} := 0,$$

gdzie $\hat{S}(t_{(i)})$ to wartość estymatora funkcji przeżycia w chwili $t_{(i)}$, a sumowanie jest wykonywane tylko po obserwacjach do czasu ostatniej kompletnej (niedenzuowanej) obserwacji t^+ . Powyżej t^+ obydwa estymatory są nieokreślone.

Jeżeli natomiast estymator będzie zawierał “ogon” według propozycji Browna, Hollandera i Kowara należy powiększyć wartość μ o wartość oczekiwana na tym właśnie “ogonie”.

$$\begin{aligned} \mu &= \int_{t^+}^{\infty} e^{-\theta t} dt = \lim_{b \rightarrow \infty} \int_{t^+}^b e^{-\theta t} dt = \lim_{b \rightarrow \infty} \left[-\frac{1}{\theta} e^{-\theta t} \right]_{t^+}^b = \\ &= \lim_{b \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{\theta} e^{-\theta b} + \frac{1}{\theta} e^{-\theta t^+} \right) = \frac{e^{-\theta t^+}}{\theta} = \frac{S(t^+) \cdot t^+}{-\ln S(t^+)} \end{aligned}$$

Ostatecznie estymowana wartość oczekiwana obliczana jest ze wzoru:

$$\mu = \sum_{i: t_{(i)} \leq t^+} \hat{S}(t_{(i)}) (t_{(i)} - t_{(i-1)}) - \frac{S(t^+) \cdot t^+}{\ln S(t^+)}, \quad t_{(0)} := 0,$$

Poniżej przedstawiono blok kodu w R obliczający średni czas życia. Parametr `type` pozwala wybrać, czy obliczenia mają być wykonane dla estymatora Kaplana–Meiera czy Fleminga–Harringtona, natomiast parametr `tail` określa, czy ma być uwzględniony ogon wykładniczy według propozycji Browna, Hollandera i Kowara.

```
expected.life <- function(df, type = "kaplan-meier", tail = FALSE) {
  fit <- survfit(Surv(df$times, df$deltas) ~ 1, type = type)

  # tylko czasy zdarzeń
  event_idx <- which(fit$n.event > 0)
  df.complete <- data.frame(time = c(0, fit$time[event_idx]),
                               surv = c(1, fit$surv[event_idx]))

  # dyskretna całka
  dt <- diff(df.complete$time)
  surv_val <- head(df.complete$surv, -1)
  integral_KM <- sum(surv_val * dt)

  # ogon wykładniczy
  if (tail) {
    t_plus <- tail(df.complete$time, 1)
    S_plus <- tail(df.complete$surv, 1)
    theta <- -log(S_plus) / t_plus
    tail_integral <- S_plus / theta
    return(integral_KM + tail_integral)
  }

  return(integral_KM)
}
```

2.2 Zadanie 2

Zadanie polega na wykorzystaniu napisanej w poprzednim zadaniu funkcji do oszacowania średniego czasu do emisji choroby pacjentów leczonym lekiem A i lekiem B na podstawie danych z zadania 3 z listy 2.

Wyniki przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 1: Średni czas życia estymowany metodami Kaplana-Meiera oraz Fleminga-Harringtona

	Lek A	Lek B
Kaplan-Meier	1.362	1.017
Fleming-Harrington	1.410	1.052

Tabela ???. przedstawia średni czas życia estymowany metodami Kaplana–Meiera oraz Fleminga–Harringtona. W obu grupach estymatory wskazują, że średni czas życia w grupie przyjmującej lek A jest

większy niż w grupie przyjmującej lek B. Estymator Fleminga-Harringtona zwraca nieco wyższe wartości średniego czasu życia niż estymator Kaplana–Meiera, co wynika z samej konstrukcji estymatora i sposobu ważenia obserwacji cenzurowanych.

3 Lista 7

Lista polega na napisaniu funkcji która na podstawie danych cenzurowanych losowo oblicza dolną i górną granicę przedziału ufności dla średniego czasu życia na zadanym poziomie ufności $1 - \alpha$ oraz dla określonej wartości τ , który odzwierciedla naszą wiedzę a priori o maksymalnym czasie do wystąpienia zdarzenia. Następnie, wykorzystując rzeczywiste dane z badania Mayo Clinic dotyczące czasu do progresji choroby w dwóch grupach pacjentek, zastosowano tę funkcję do wyznaczenia przedziałów ufności dla wybranych wartości τ i porównano otrzymane wyniki między grupami.

3.1 Zadanie 1

Zadanie polega na zdefiniowaniu funkcji, która dla zadanego danych, poziomu istotności α oraz wartości τ (odzwierciedlającej naszą wiedzę a priori o maksymalnym czasie do wystąpienia zdarzenia) zwraca dolną i górną granicę przedziału ufności dla średniego czasu życia, na poziomie ufności $1 - \alpha$.

Do wyznaczenia przedziałów ufności korzystamy z twierdzenia że, jeśli F i G są dystrybuantami odpowiednio czasu życia i czasu cenzurowania, obie ciągle na przedziale $[0, T]$, a ponadto $F(T) < 1$, to zachodzi zbieżność

$$\frac{\hat{\mu}_\tau - \mu}{\sqrt{\hat{V}(\hat{\mu}_\tau)}} \xrightarrow{d} N(0, 1).$$

Wynika z tego, że przedział ufności postaci $[T_L, T_U]$, gdzie

$$T_L = \hat{\mu}_\tau - z(1 - \alpha/2)\sqrt{\hat{V}(\hat{\mu}_\tau)},$$

$$T_U = \hat{\mu}_\tau + z(1 - \alpha/2)\sqrt{\hat{V}(\hat{\mu}_\tau)},$$

jest asymptotycznym punktowym przedziałem ufności dla wartości średniej μ rozkładu czasu życia na poziomie ufności $1 - \alpha$. Zmienna $z(q)$ oznacza kwantyl rzędu q standardowego rozkładu normalnego.

Estymator $\hat{\mu}_\tau$ średniego czasu życia ograniczonego do punktu τ (restricted mean survival time) jest definiowany jako:

$$\hat{\mu}_\tau = \int_0^\tau \hat{S}(t) dt,$$

gdzie $\hat{S}(t)$ oznacza estymator Kaplan–Meiera funkcji przeżycia.

Wariancję estymatora $\hat{\mu}_\tau$ jest przybliżana za pomocą wzoru:

$$\hat{V}(\hat{\mu}_\tau) = \sum_{i=1}^D \left(\int_{s_i}^\tau \hat{S}(t) dt \right)^2 \frac{d_i}{r_i(r_i - d_i)}.$$

gdzie

$$r_i = \sum_{j=1}^n \mathbf{1}_{[t_{(i)}, \infty)}(t_j) \quad d_i = \sum_{j=1}^n \mathbf{1}_{\{t_{(i)}\}}(t_j) \mathbf{1}_{\{1\}}(\delta_j),$$

a D oznacza liczbę zaobserwowanych (niecenzurowanych) zdarzeń, natomiast $s_i = t_{(i)}$ jest i -tą statystyką pozycyjną czasów zdarzeń.

Wielkość r_i to liczba jednostek znajdujących się w stanie ryzyka w chwili $t_{(i)}$, czyli obserwacji, które dotrwały do tego czasu bez wcześniejszego zdarzenia lub cenzurowania. Z kolei d_i to liczba zdarzeń występujących dokładnie w chwili $t_{(i)}$.

Poniżej przedstawiono blok kodu w języku R zawierający funkcję, która oblicza wartości $\int_{s_i}^{\tau} \hat{S}(t), dt$ oraz estymator wariancji $\hat{V}(\hat{\mu}_{\tau})$, a następnie wyznacza granicę dolną T_L i górną T_U asymptotycznego przedziału ufności dla średniego czasu życia, dla zadanego zbioru danych, poziomu istotności α oraz wartości τ .

```
integrate.S <- function(df, a, b) {

  fit <- survfit(Surv(df$times, df$deltas) ~ 1)
  event_idx <- which(fit$n.event > 0)

  df.complete <- data.frame(
    time = c(0, fit$time[event_idx]),
    surv = c(1, fit$surv[event_idx])
  )

  Time <- df.complete$time
  Surv <- df.complete$surv

  # a za ostatnim skokiem - całkowanie po stałej wartości
  if (a >= tail(Time, 1))
    return((b - a) * tail(Surv, 1))

  # Pierwszy punkt > a
  t_idx_candidates <- which(Time > a)
  t_idx <- min(t_idx_candidates)
  prev_idx <- max(1, t_idx - 1) # KM(a) = wartość z poprzedniego skoku

  # pierwszy fragment całki: od a do najbliższego punktu siatki
  integral_S <- Surv[prev_idx] * (Time[t_idx] - a)

  # b przed ostatnim skokiem
  if (b <= tail(Time, 1)) {
    # ostatni punkt < b
    T_idx_candidates <- which(Time < b)
    T_idx <- max(T_idx_candidates)

    # fragment końcowy: od ostatniego punktu < b do b
    integral_S <- integral_S + Surv[T_idx] * (b - Time[T_idx])

    dt <- diff(df.complete$time)
    surv_val <- head(df.complete$surv, -1)

    # środkowa część sumy prostokątów
    if (T_idx - 1 >= t_idx)
      integral_S <- integral_S + sum(surv_val[t_idx:(T_idx - 1)] * dt[t_idx:(T_idx - 1)])
  } else {
    # jeżeli b poza zakresem KM - dopisujemy punkt (b, S_last)
    df.complete <- rbind(df.complete, data.frame(time = b, surv = tail(Surv, 1)))
    dt <- diff(df.complete$time)
    surv_val <- head(df.complete$surv, -1)
  }
}
```

```

# całkowanie po całej reszcie przedziału
integral_S <- integral_S + sum(surv_val[t_idx:length(surv_val)] * dt[t_idx:length(dt)])
}

return(integral_S)
}

var.estimator <- function(df, tau) {
  Time <- df$times
  Deltas <- df$deltas
  event_times <- sort(unique(Time[Deltas == 1]))
  result <- 0

  for (i in 1:length(event_times)) {
    t_i <- event_times[i]
    d <- 0
    r <- sum(Time >= t_i)
    for (j in 1:length(Time)) {
      if (Time[j] == t_i & Deltas[j] == 1) {
        d <- d + 1
      }
    }
    if (r > d)
      result <- result + (integrate.S(df, t_i, tau))^2 * d/(r * (r - d))
  }
  return(result)
}

confidence.interval <- function(df, alfa, tau) {
  mu <- integrate.S(df, 0, tau)
  kwantyl <- qnorm(1 - alfa /2)
  std.dev <- sqrt(var.estimator(df, tau))
  T_L <- mu - kwantyl * std.dev
  T_U <- mu + kwantyl * std.dev
  return(data.frame(T_L = T_L, T_U = T_U))
}

```

3.2 Zadanie 2

Zadanie polega na wyznaczeniu realizacji przedziałów ufności, na poziomie ufności 0.95 ($\alpha = 0.05$), dla średniego czasu do progresji choroby w dwóch grupach pacjentek kliniki Mayo Clinic, obejmujących pacjentki chore na raka jajnika w II oraz IIIA stadium choroby.

W przypadku pacjentek w stadium II czasy (w dniach) do progresji choroby były następujące: 28, 89, 175, 195, 309, 377+, 393+, 421+, 447+, 462, 709+, 744+, 770+, 1106+, 1206+. Symbol „+” oznacza obserwację prawostronnie cenzurowaną.

Dla pacjentek w stadium IIIA czasy (w dniach) wynosiły: 34, 88, 137, 199, 280, 291, 299+, 300+, 309, 351, 358, 369, 369, 370, 375, 382, 429+, 451, 1119+.

Wyznaczenia przedziałów ufności dokonano dla dwóch wartości parametru τ : $\tau = 1500$ oraz $\tau = 2000$. Następnie porównano uzyskane realizacje przedziałów ufności dla obu grup i obu wartości τ .

```

times.II <- c(28, 89, 175, 195, 309, 377, 393, 421, 447, 462, 709, 744, 770,
           1106, 1206)
deltas.II <- c(1,1,1,1,1,0,0,0,0,1,0,0,0,0,0)
df.II <- data.frame(times = times.II, deltas = deltas.II)

times.III <- c(34, 88, 137, 199, 280, 291, 299, 300, 309, 351, 358, 369, 369,
               370, 375, 382, 392, 429, 451, 1119)
deltas.III <- c(1,1,1,1,1,1,0,0,1,1,1,1,1,1,1,1,1,0,1,0)
df.III <- data.frame(times = times.III, deltas = deltas.III)

tau = 1500
Ci.II.1 <- confidence.interval(df.II, 0.05, tau)
Ci.III.1 <- confidence.interval(df.III, 0.05, tau)

tau = 2000
Ci.II.2 <- confidence.interval(df.II, 0.05, tau)
Ci.III.2 <- confidence.interval(df.III, 0.05, tau)

```

Tabela 2: Realizacje przedziałów przeżycia dla pacjentek z rakiem jajnika typu II i typu IIIA - Mayo Clinic - $\tau = 1500$

Grupa	T_L	T_U
Typ II	589.910	1285.557
Typ IIIA	232.733	593.675

Tabela 3: Realizacje przedziałów przeżycia dla pacjentek z rakiem jajnika typu II i typu IIIA - Mayo Clinic - $\tau = 2000$

Grupa	T_L	T_U
Typ II	728.532	1702.490
Typ IIIA	203.177	710.732

TO DO

4 Lista 8

Lista polega na weryfikacji hipotezy o jednakowym rozkładzie czasu do progresji choroby w dwóch badanych grupach pacjentek, przy użyciu testów log-rank, Gehana-Breslowa, Tarone'a-Warego i Peto-Peto, porównaniu otrzymanych wartości poziomów krytycznych oraz na naszkicowaniu wykresów estymatorów Kaplana-Meiera funkcji przeżycia dla czasu do progresji choroby w obu grupach wraz z funkcjami wagowymi użytymi w statystykach testowych.

4.1 Zadanie 1

TO DO

4.2 Zadanie 2

TO DO

5 Zadania dodatkowe

5.1 Zadanie 1

TO DO

5.2 Zadanie 2

Estymatory Kaplana-Meiera oraz Fleminga-Harringtona są funkcjami schodnowymi. W stosunku do małych prób często obserwuje się szerokie przedziały czasu w których estymator jest stały - praktycznie i interpretacyjnie bywa to niepożądane i statystykom trudno jest wytłumaczyć praktykom na przykładzie Wykresu 1. grupy leku A dlaczego prawdopodobieństwo przeżycia do chwili $t = 0.7$ jest równe prawdopodobieństwu przeżycia do chwili $t = 0.8$.

Rossa i Zieliński (2002) zaproponowali lokalne „wygładzenie” estymatora Kaplana-Meiera poprzez dopasowanie funkcji gęstości rozkładu Weibulla w niewielkim otoczeniu każdego punktu skoku.

Zasada działania estymatora

Krok 1. Konstrukcja wartości średnich

- Niech $T_0 = 0$ oraz $KM(T_0) = 1$, a

$$T_{(1)} < T_{(2)} < \dots < T_{(N-1)}$$

będą uporządkowanymi czasami obserwacji, gdzie $T_{(1)}, \dots, T_{(N-1)}$ oznaczają momenty skoków klasycznego estymatora Kaplana-Meiera, natomiast $T_{(N)}$ jest ostatnim czasem w próbie (zdarzeniem lub cenzurowaniem). Wartości $KM(T_{(j)})$ oznaczają wartość estymatora Kaplana-Meiera w chwili $T_{(j)}$, tj. tuż po wystąpieniu skoku.

- Dla każdego $j = 1, \dots, N-1$ wartość średnia definiuje się jako średnią arytmetyczną dwóch kolejnych wartości estymatora:

$$KM'_j = \frac{KM(T_{(j-1)}) + KM(T_{(j)})}{2}.$$

- W przypadku ostatniego czasu skoku $T_{(N)}$ wartość KM'_N definiuje się jako:

$$KM'_N = \begin{cases} \frac{KM(T_{(N)})}{2}, & \delta_N = 1, \\ KM(T_{(N)}), & \delta_N = 0. \end{cases}$$

Krok 2. Obliczanie wag

Dla dowolnego $t \geq 0$ definiujemy wektor wag

$$\mathbf{w}(t) = (w_1(t), \dots, w_N(t)).$$

Wagi zależą od parametru m — liczby “sąsiadów” (liczb całkowitych) — oraz od położenia t względem przedziałów między momentami skoków estymatora. Wagi te będą użyte w następnych krokach przy regresji liniowej.

Rozróżniamy trzy przypadki dla różnych m :

- Gdy $m = 2$ wagi są zawsze “punktowe”, a sam estymator przyjmuje odmienną, uproszczoną postać. Szczegóły przedstawiono w dalszej części.

B) Gdy m jest nieparzyste tzn. $m = 2k + 1$ dla pewnego $k \in \mathbb{N}$. Wagi definiujemy następująco:

Zdefiniujmy najpierw indeks j opisujący, w którym przedziale znajduje się t :

$$j = \begin{cases} 0, & t \leq T_{(1)}, \\ N, & t > T_{(N)}, \\ i \in 1, \dots, N-1, & T_{(i)} < t \leq T_{(i+1)} \end{cases}$$

1. Jeżeli $j \leq k$ (t blisko początku) - krawędź lewa:

$$w_1(t) = w_2(t) = \dots = w_m(t) = 1,$$

oraz

$$w_{m+1}(t) = \dots = w_N(t) = 0.$$

2. Jeżeli $j \geq N - k$ (t blisko końca) - krawędź prawa:

$$w_{N-m+1}(t) = w_{N-m+2}(t) = \dots = w_N(t) = 1,$$

oraz

$$w_1(t) = \dots = w_{N-m}(t) = 0.$$

3. Jeżeli $k < j < N - k$ (t jest dostatecznie daleko od krawędzi i otoczenie o rozmiarze m mieści się w zakresie indeksów) - przypadek środkowy:

1. Blok jednostkowy (dokładnie m indeksów) Dla indeksów $i \in j - k, j - k + 1, \dots, j + k$ przyjmujemy $w_i(t) = 1$.
2. Dwa brzegowe indeksy sąsiednie (ewentualne wagi ułamkowe) Jeśli istnieje indeks lewy ($j - k \geq 1$)

$$i_{\text{lewy}} = j - k,$$

to jego waga zależy liniowo od położenia t w przedziale $(T_{(j)}, T_{(j+1)})$:

$$w_{i_{\text{lewy}}}(t) = \frac{T_{(j+1)} - t}{T_{(j+1)} - T_{(j)}}.$$

Jeśli istnieje indeks prawy ($j + k + 1 \leq N$)

$$i_{\text{prawy}} = j + k + 1,$$

to jego waga wynosi

$$w_{i_{\text{prawy}}}(t) = \frac{t - T_{(j)}}{T_{(j+1)} - T_{(j)}}.$$

3. Pozostałe wagi

Wszystkie pozostałe składowe wektora wag przyjmują wartość 0.

Gdy m jest parzyste tzn. $m = 2k$ dla pewnego $k \in \mathbb{N}_+$. Wagi definiujemy następująco:

Zdefiniujmy najpierw indeks j opisujący, w którym przedziale znajduje się t :

$$j = \begin{cases} 0, & t \leq T_{(1)}/2, \\ N, & t > (T_{(N-1)} + T_{(N)})/2, \\ i \in 1, \dots, N-1, & (T_{(i-1)} + T_{(i)})/2 < t \leq (T_{(i)} + T_{(i+1)})/2 \end{cases}$$

1. Jeżeli $j \leq k$ (t blisko początku) - krawędź lewa:

$$w_1(t) = w_2(t) = \dots = w_m(t) = 1,$$

oraz

$$w_{m+1}(t) = \dots = w_N(t) = 0.$$

2. Jeżeli $j \geq N - k + 1$ (t blisko końca) - krawędź prawa:

$$w_{N-m+1}(t) = w_{N-m+2}(t) = \dots = w_N(t) = 1,$$

oraz

$$w_1(t) = \dots = w_{N-m}(t) = 0.$$

3. Jeżeli $k < j < N - k + 1$ (t jest dostatecznie daleko od krawędzi i otoczenie o rozmiarze m mieści się w zakresie indeksów) - przypadek środkowy:

4. Blok jednostkowy (dokładnie m indeksów) Dla indeksów $i \in j - k + 1, j - k + 2, \dots, j + k$ przyjmujemy $w_i(t) = 1$.

5. Dwa brzegowe indeksy sąsiednie (ewentualne wagi ułamkowe) Jeśli istnieje indeks lewy ($j - k \geq 1$)

$$i_{\text{lewy}} = j - k,$$

to jego waga zależy liniowo od położenia t w przedziale $(T_{(j)}, T_{(j+1)})$:

$$w_{i_{\text{lewy}}}(t) = \frac{\frac{1}{2}(T_{(j)} + T_{(j+1)}) - t}{\frac{1}{2}(T_{(j+1)} - T_{(j-1)})}.$$

Jeśli istnieje indeks prawy ($j + k \leq N$)

$$i_{\text{prawy}} = j + k,$$

to jego waga wynosi

$$w_{i_{\text{prawy}}}(t) = \frac{t - \frac{1}{2}(T_{(j)} + T_{(j+1)})}{\frac{1}{2}(T_{(j+1)} - T_{(j-1)})}.$$

6. Pozostałe wagi

Wszystkie pozostałe składowe wektora wag przyjmują wartość 0.

Krok 3. Interpolacja liniowa oraz ważona regresja liniowa

W pierwszej kolejności obliczamy log-czasy zdarzeń oraz ich log-log przeżycia, które następnie stanowią dane wejściowe do lokalnej regresji liniowej budującej estymator Rossy-Zielińskiego.

$$X_j = \log T_{(j)}, \quad Y_j = \log(-\log(KM'_j)),$$

W przypadku $m = 2$ i w ustalonej chwili t obliczamy log-t:

$$X = \log t$$

Estymator $S_2(t)$ jest liniową transformacją log-log:

$$Y(t) = \begin{cases} Y_1 + \frac{X_2 - X_1}{Y_2 - Y_1}(X - X_1), & 0 < t \leq T_{(1)}, \\ Y_j + \frac{X_{j+1} - X_j}{Y_{j+1} - Y_j}(X - X_{j-1}), & T_{(j)} < t \leq T_{(j+1)}, \\ Y_{N-1} + \frac{X_N - X_{N-1}}{Y_N - Y_{N-1}}(X - X_{N-1}), & t > T_{(N)} \text{ i } \delta_N = 1, \\ \text{nieokreślony}, & t > T_{(N)} \text{ i } \delta_N = 0. \end{cases}$$

W przypadku $m > 2$ i w ustalonej chwili t , dysponujemy wektorem wag:

$$\mathbf{w}(t) = (w_1(t), \dots, w_N(t)),$$

Dopasowanie lokalnego modelu Weibulla odbywa się przez zastosowanie ważonej regresji liniowej w przestrzeni transformowanej:

$$Y_i = aX_i + b + \varepsilon_i,$$

gdzie parametry $a = a(t)$ i $b = b(t)$ wyznacza się jako rozwiązywanie problemu:

$$\min_{a,b} \sum_{i=1}^N w_i(t) [Y_i - (aX_i + b)]^2.$$

Wynikiem są lokalne estymatory:

$$\hat{a}(t), \quad \hat{b}(t),$$

które interpretujemy jako lokalne parametry kształtu i skali rozkładu Weibulla dopasowanego w “otoczeniu” punktu “ t ” przy użyciu wag opisanych wcześniej.

Krok 4. Transformacja odwrotna

W przypadku $m = 2$ wartość estymatora Rossy-Zielinskiego definiuje się jako:

$$\hat{S}_2(t) = \exp(-\exp(Y(t))).$$

W przypadku $m > 2$ rekonstruujemy lokalną funkcję przeżycia, korzystając z postaci funkcji przeżycia rozkładu Weibulla:

$$S(t) = \exp(-\exp(a)t^b).$$

Estymator Rossy-Zielinskiego definiuje się jako:

$$\hat{S}_m(t) = \exp\left(-\exp(\hat{a}(t)) t^{\hat{b}(t)}\right).$$

Otrzymana funkcja jest lokalnie wygładzona, a stopień wygładzenia kontroluje parametr m , który określa szerokość okna oraz sposób formowania wag.

Poniżej przedstawiono blok kodu w języku R implementujący estymator Rossy-Zielinskiego wraz z przykładowym generowaniem wykresów funkcji przeżycia.

```

rossa.zielinski.estimator <- function(df, m = 2) {
  # Funkcja pomocnicza do liczenia wag (dla m > 2)
  compute_weights <- function(Time, t, m) {
    N <- length(Time)
    w <- rep(0, N)

    # m = 2k + 1 - nieparzyste
    if (m %% 2 == 1) {
      k <- (m - 1) / 2
      if (t <= Time[1]) {
        j <- 0
      } else if (t > Time[N]) {
        j <- N
      } else {
        j <- max(which(Time < t))
      }
      # generowanie wag
      if (j <= k) {
        w[1:m] <- 1
      }
      else if (j >= N - k) {
        w[(N - m + 1):N] <- 1
      }
      else {
        idx_unit <- (j - k + 1):(j + k)
        w[idx_unit] <- 1
        # przypadki brzegowe
        if ((j - k) >= 1) {
          w[j - k] <- (Time[j + 1] - t) / (Time[j + 1] - Time[j])
        }
        if ((j + k + 1) <= N) {
          w[j + k + 1] <- (t - Time[j]) / (Time[j + 1] - Time[j])
        }
      }
      # m = 2k - parzyste
    } else {
      k <- m / 2
      if (t <= (Time[1]/2)) {
        j <- 0
      } else if (t > (Time[N-1] + Time[N])/2) {
        j <- N
      } else {
        j <- which((Time[-1] + Time[-N])/2 >= t)[1]
      }
      # generowanie wag
      if (j <= k) {
        w[1:m] <- 1
      } else if (j >= N - k + 1) {
        w[(N - m + 1):N] <- 1
      } else {
        idx_unit <- (j - k + 1):(j + k - 1)
        w[idx_unit] <- 1
      }
    }
  }
}

```

```

# przypadki brzegowe
if ((j - k) >= 1) {
  w[j - k] <- (0.5*(Time[j] + Time[j + 1]) - t) /
    0.5 * (Time[j + 1] - Time[j - 1])
}
if ((j + k) <= N) {
  w[j + k] <- (t - 0.5*(Time[j - 1] + Time[j])) /
    0.5 * (Time[j + 1] - Time[j - 1])
}
}
}

return(w)
}

# wartości średkowe KM'
fit <- survfit(Surv(df$times, df$deltas) ~ 1)
Time <- fit$time[fit$n.event > 0]
Time <- c(Time, tail(fit$time, 1))
KM <- fit$surv[fit$n.event > 0]
KM <- c(KM, tail(fit$surv, 1))
N <- length(Time)

KMO <- numeric(N)
for (i in 1:(N-1)) {
  if (i == 1) {
    KMO[i] <- (1 + KM[i]) / 2
  } else {
    KMO[i] <- (KM[i-1] + KM[i]) / 2
  }
}
last_delta <- fit$n.event[which(fit$time == Time[N])]
if (last_delta == 1) {
  KMO[N] <- KM[N] / 2
} else {
  KMO[N] <- KM[N]
}

X <- log(Time)
Y <- log(-log(KMO))

# Funkcja estymatora
estimator <- function(x.eval) {
  S <- numeric(length(x.eval))

  for (i in seq_along(x.eval)) {
    x <- x.eval[i]
    Xx <- log(x)

    # Estymator dla m = 2
    if (m == 2) {
      if (x <= Time[1]) {
        Yx <- Y[1] + (Y[2]-Y[1]) / (X[2]-X[1]) * (Xx - X[1])
      } else if (x > Time[N]) {
        Yx <- Y[N] + (Y[N]-Y[N-1]) / (Time[N]-Time[N-1]) * (x - Time[N])
      } else {
        Yx <- Y[1] + (Y[2]-Y[1]) / (X[2]-X[1]) * (Xx - X[1])
      }
    } else {
      Yx <- Y[1] + (Y[2]-Y[1]) / (X[2]-X[1]) * (Xx - X[1])
    }
  }
  return(S)
}

```

```

last_delta <- fit$n.event[which(fit$time == Time[N])]

if (last_delta == 1) {
  Yx <- Y[N-1] + (Y[N]-Y[N-1]) / (X[N]-X[N-1]) * (Xx - X[N-1])
} else {
  Yx <- NA
}
} else {
  j <- max(which(Time < x))
  Yx <- Y[j] + (Y[j+1]-Y[j]) / (X[j+1]-X[j]) * (Xx - X[j])
}

if (is.na(Yx)) {
  S[i] <- NA
} else {
  S[i] <- exp(-exp(Yx))
}

} else {
  # Klasyczny przypadek m > 2 z wagami i regresją
  w <- compute_weights(Time, x, m)
  reg <- lm(Y ~ X, weights = w)
  a <- coef(reg)[1]
  b <- coef(reg)[2]
  S[i] <- exp(-exp(a) * x^b)
  S[i] <- max(min(S[i], 1), 0)
}

}
return(S)
}
return(estimator)
}

rz.estimator.plot <- function(df, m = 2, to = 3) {
  estimator <- rossa.zielinski.estimator(df, m)

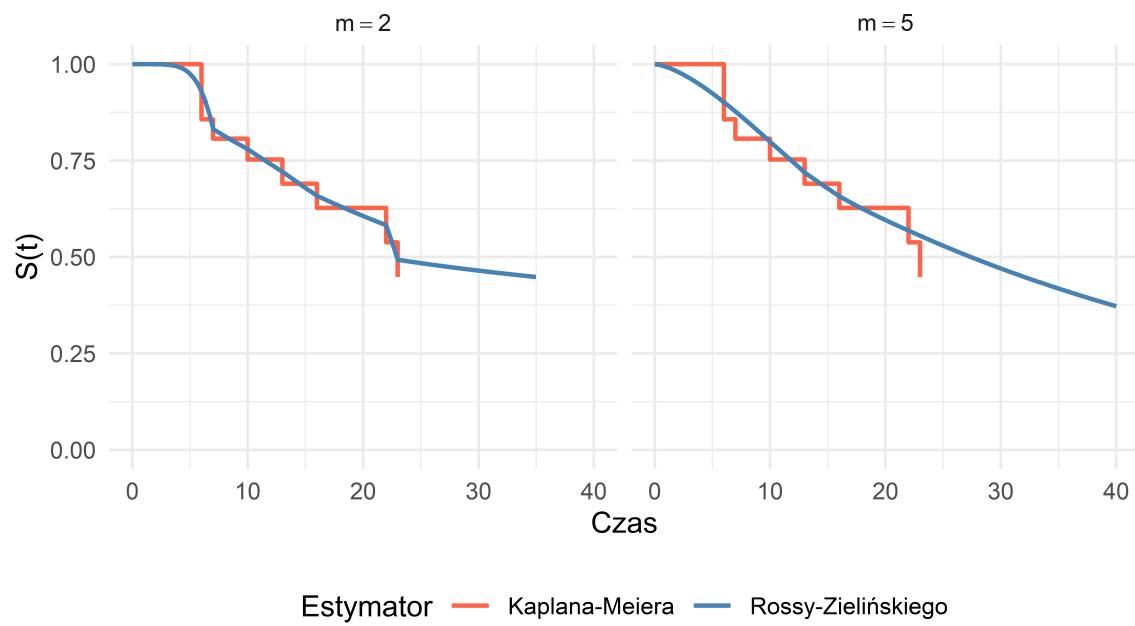
  time <- seq(0, to, length.out = 1000)
  surv <- estimator(time)

  plot.df <- data.frame(time = time, surv = surv)

  ggplot(plot.df, aes(x = time, y = surv)) +
    geom_line(color = "tomato", linewidth = 1) +
    scale_y_continuous(limits = c(0, 1)) +
    labs(title = "Estymator Rossa-Zieliskiego",
         x = "Czas do zdarzenia (t)",
         y = "Funkcja przeżycia S(t)") +
    theme_minimal()
}

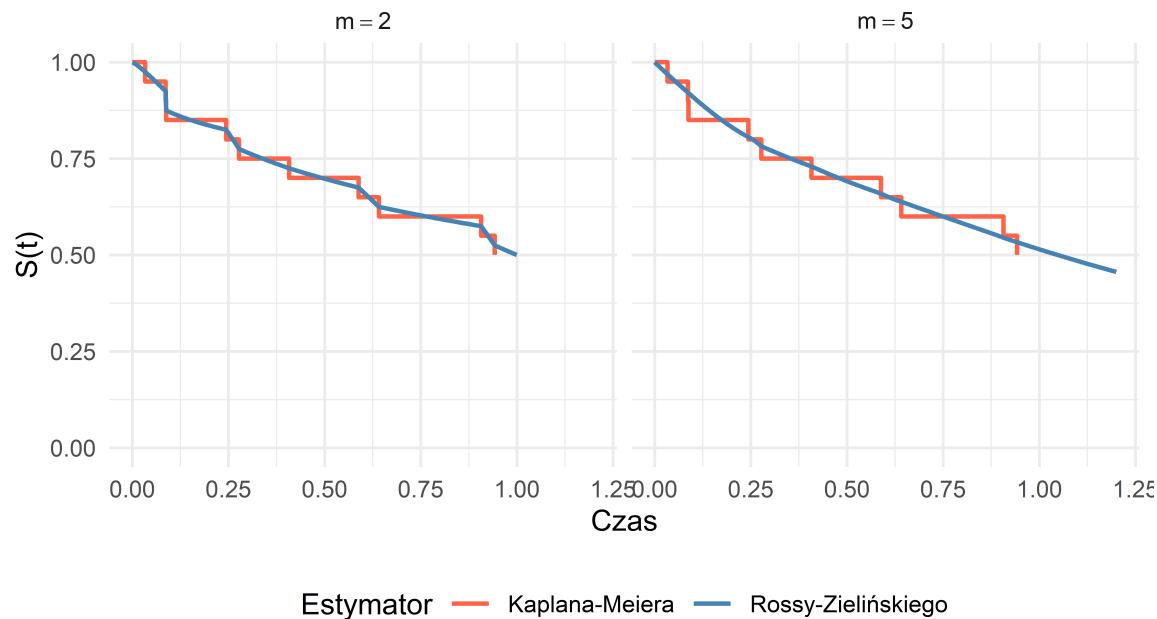
```

Porównamy graficznie estmator Kaplana-Maiera z jego ulepszoną wersją estymatorem Rossy-Zieliskiego. W tym celu sporządzono wykresy dla danych klinicznych pacjentów przedstawionych w artykule Rossy-Zieliskiego, a także dla danych z zadania 3 z listy 2 oraz z zadania 2 z listy 7.

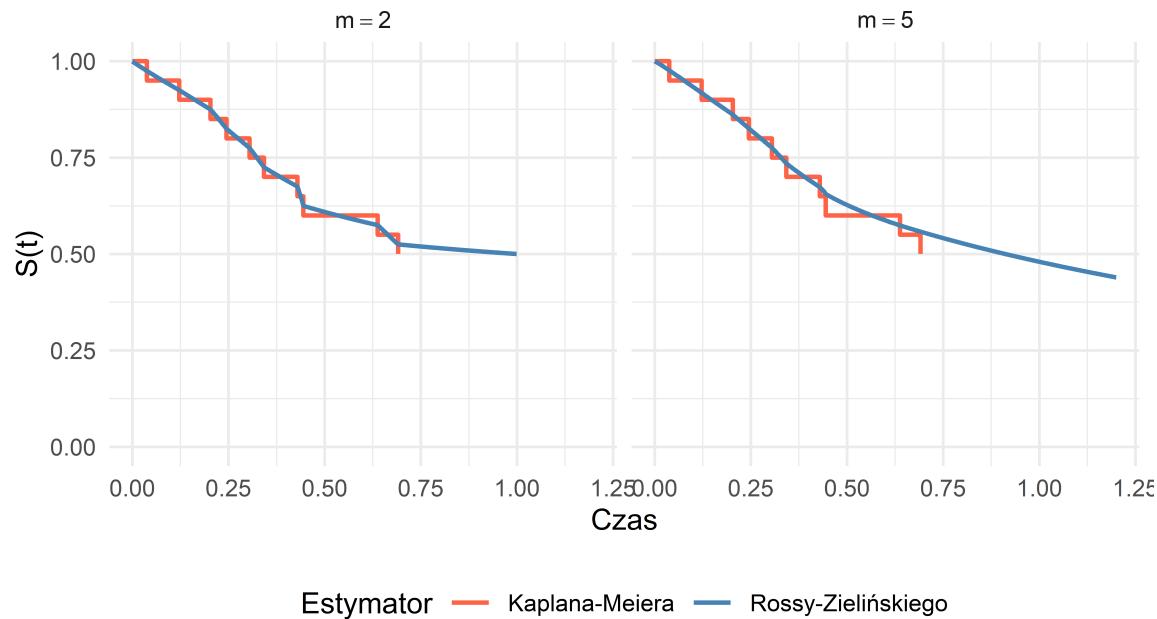
Wykres 7: Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych klinicznych pacjentów

Z wykresu 7. można odczytać, że generowane wykresy są bardzo podobne do tych przedstawionych w artykule. Można przypuszczać, że opracowany algorytm działa poprawnie.

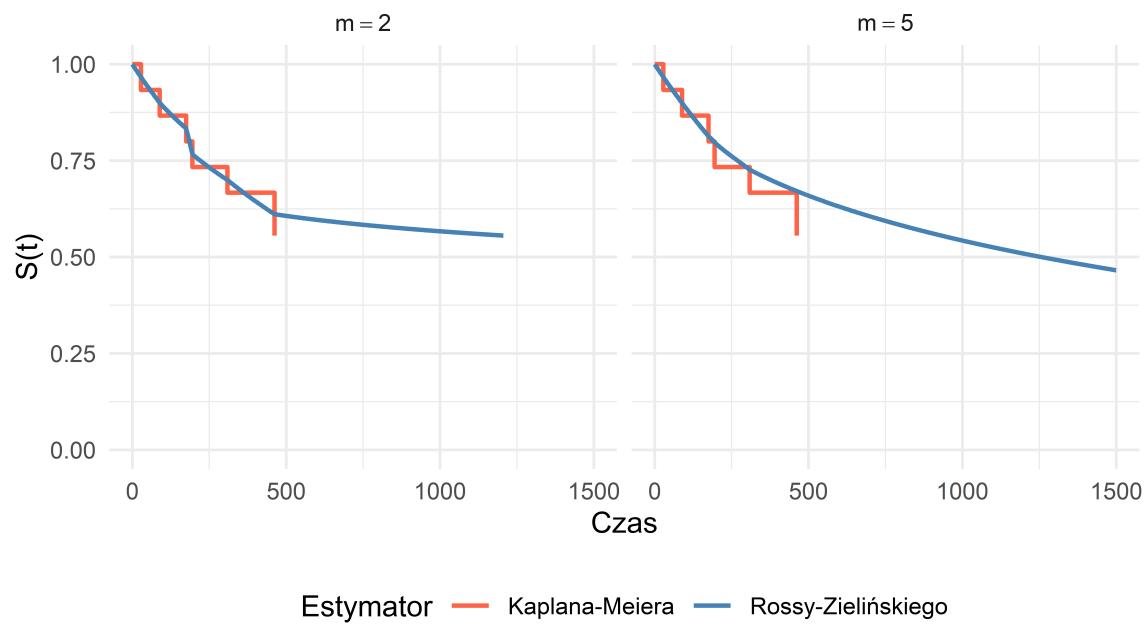
Wykres 8: Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących leków - lek A

Wykres 8. pokazuje, w jaki sposób estymator wygładza klasyczny estymator Kaplan–Meiera dla danych dotyczących leków - lek A.

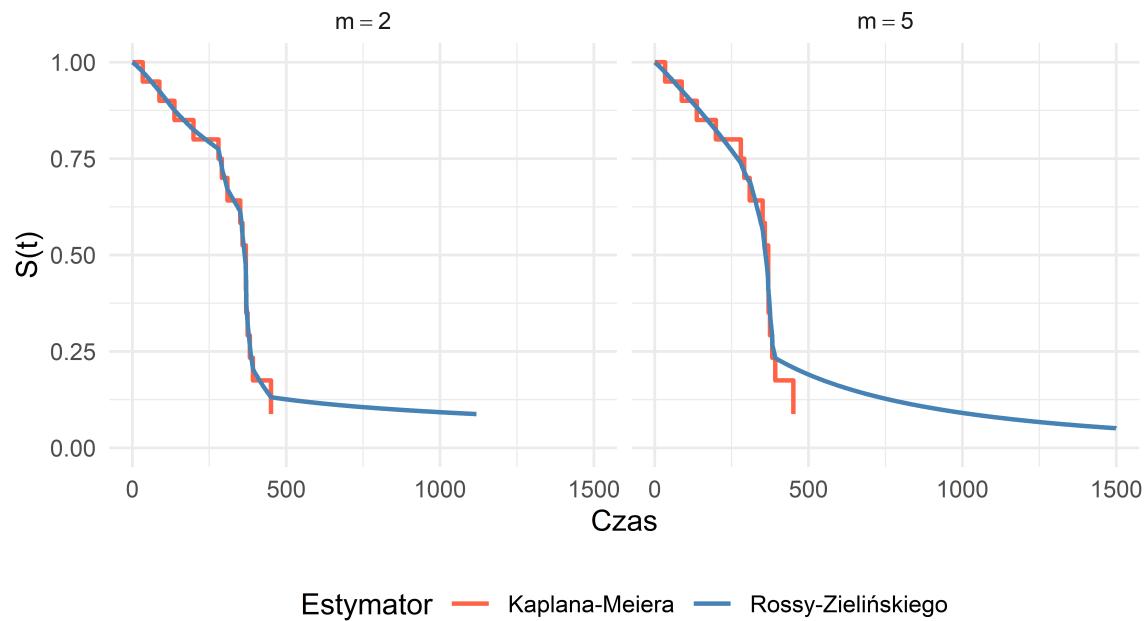
Wykres 9: Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących leków - lek B

Wykres 9. pokazuje, w jaki sposób estymator wygładza klasyczny estymator Kaplan–Meiera dla danych dotyczących leków - lek B.

Wykres 10: Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika - typ II

Wykres 10. pokazuje, w jaki sposób estymator wygładza klasyczny estymator Kaplana–Meiera dla danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika typu II.

Wykres 11: Porównanie wstymatora Kaplana-Meiera oraz Rossy-Zielińskiego dla zbioru danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika - typ IIIA

Wykres 11. pokazuje, w jaki sposób estymator wygładza klasyczny estymator Kaplana–Meiera dla danych dotyczących pacjentów z rakiem jajnika typu IIIA. Tym razem czasy są znacznie krótsze, a estymator dla wartości powyżej ostatniej obserwacji “odbija” w prawo. Można zauważyć, że dla $m = 5$ estymator “odbija” nieco wcześniej.

Podsumowując, estymator Rossy-Zielińskiego sprawnie wygładza funkcję przeżycia estymowaną przez Kaplana–Meiera, dobrze dopasowując ją w okolicach czasów zdarzeń, jednocześnie eliminując nagle skoki i fluktuacje wynikające z małych prób. Dzięki temu estymator daje bardziej stabilny i ciągły obraz ryzyka przeżycia, ułatwiając interpretację oraz porównania między grupami pacjentów.

5.3 Zadanie 3

TO DO